

TM TUDÓS

**Tanítsunk Magyarorszáért! program
a Nyíregyházi Egyetemen**

minden, amit a TM mentor programról tudni kell

Összeállította: Dr. Baracsi Ágnes, NYE, TM koordinátor

2023.

1. A kezdetekről

A Nyíregyházi Egyetem 2019-ben az első egyikeként kapcsolódott be a *Tanítsunk Magyarországot* programba. Akkor négy egyetem 188 hallgatója 796 diákot mentorált 35 településen. Azóta mind a bevont intézmények, mind a mentorált tanulók létszáma többszörösére emelkedett (lásd az ábrát).

A program célja a *kistelepüléseken élő 7-8. osztályos tanulók támogatása*, hogy ők is ugyanolyan eséllyel tanulhassanak tovább vagy találhassák meg helyüket a munka világában, hogy ugyanolyan sikeresek lehessenek, mint városi, nagyvárosi társaik. Ezeknek a gyerekeknek szükségük van arra, hogy valaki megmutassa nekik azt, hogy a környezetük által körülhatárolt, jelenleg elképzelt burkon kívül is van élet és vannak lehetőségeik, vagyis a képességeik alapján tanulással sokra vihetik. A melléjük szegődő mentorok feladata, hogy megmutassák nekik a településen túli világ izgalmait és lehetőségeit – az állatkertet, a múzeumot, a középiskolákat, a vállalkozásokat, hogy lássák, hányféle foglalkozásból, hányféle jövőből választhatnak. Egy mondatban összefoglalva, segítsék őket abban, hogy *képesek legyenek kihozni magukból a maximumot* – legyen az szakmaszerzés, érettségi, továbbtanulás, sport, művészetek és a végén elhelyezkedés a munkaerőpiacon.

A kölcsönös tanulásról, egymás támogatásáról, a magyar közösségek megerősítéséről szól a Tanítsunk Magyarországot program. (<https://www.tanitsunk.hu>)

forrás: <https://www.tanitsunk.hu/>

2. Ki lehet mentor?

- minden alap-vagy mesterszakos, nappali és levelező tagozatos hallgató, akiknek még legalább három félévük van az egyetemen folytatott tanulmányaik befejezéséig,
- feltétel az aktív hallgatói státusz.

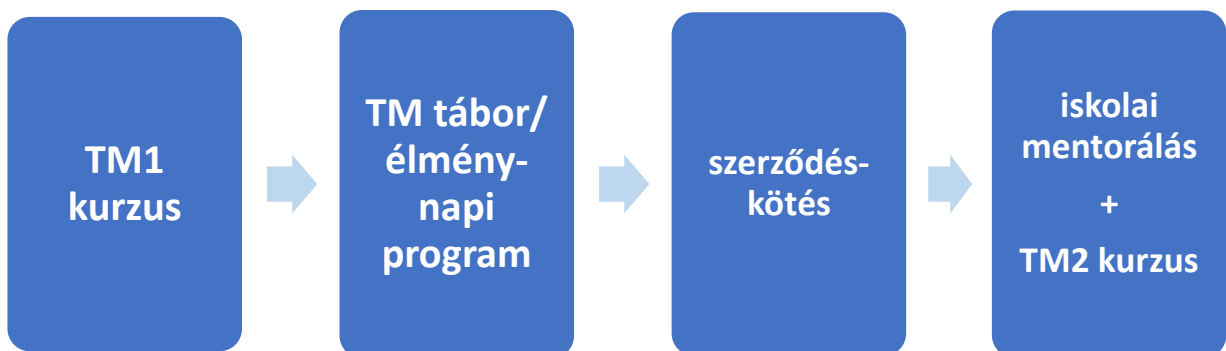
3. Iskoláink, mentoraink

2019 óta *kilenc iskolában* folyamatosan foglalkoznak mentoraink 7-8. osztályos tanulókkal, és az eddig mentorált gyermekek összlétszáma is több százra tehető. Iskoláink a következők:

- Ibrányi Árpád Fejedelem Általános Iskola Paszabi Turi Sándor Tagintézménye,
- Ibrányi Árpád Fejedelem Általános Iskola Sényői Tagintézménye,
- Ibrányi Árpád Fejedelem Általános Iskola Tiszaberceli Bessenyei György Tagintézménye,
- Kállai Miklós Általános Iskola, Kállósemjén,
- Nagycserkeszi Mikszáth Kálmán Általános Iskola,
- Nyírkarászi Váci Mihály Általános Iskola,
- Szabolcsvezér Általános Iskola, Tímár,
- Tiszaeszlári Általános Iskola,
- Vasmegyeri Megyer Vezér Általános Iskola.

A Nyíregyházi Egyetem mentorcsapatának hallgatói összetétele igen változatos, csecsemő-és kisgyermeknevelő, szociálpedagógia, közösség szervezés, gazdálkodási és menedzsment, mérnök, tanító, óvodapedagógus, edző, és tanárszakos hallgatók is csapatunk tagjai, akik többségében nappali, alapképzésben tanulnak, de vannak levelező és mesterképzésben tanulók is. A mentorlétszámunk átlag 25-30 fő, de ettől jóval több mentort is be tudnánk vonni a programba. Több olyan hallgatónk is van, akik első perctől a programban vannak, és több osztályt is mentoráltak már.

4. Hogyan lehet mentor?

4.1. TM1 kurzusok (CB33_41, CB33_41L)

A mentorrá válás első feltétele, egy 30 órás (tömbösített), minden egyetem számára egységes tartalmú felkészítő úgynevezett TM1 kurzust elvégzése. Ebben olyan ismeretekkel találkozhatnak a mentorjelöltek, mint például a mentorálási ismeretek, a szegénység, a hátrányos helyzet, a tanulás módszertana, pályaorientációs ismeretek, az önismeret és tanulói

személyiség megismerése, szabadidőpedagógia, amelyeket tréning és érzékenyítő elemekkel egészítünk ki.

A TM1 kurzusok a Nyíregyházi Egyetemen a szabadon választható (C típusú, 2 kredites) tárgyak között szerepelnek CB33_41, illetve CB33_41L kurzus megnevezéssel.

4.2. TM tábor/élménynapi programok

A mentorálás következő feltétele a mentorjelöltek *tábori, illetve élménynapi programon* való részvétele. Ez a program egy intenzív, egy-másfél napos gyakorlatorientált része a felkészítésnek. Egyik eleme a Nyíregyházi Egyetem Alkalmazott Humántudományi Intézet oktatói által tartott „témaszigeti” programok, olyan témákkal, mint a készségfejlesztő tréning, az önismeret, a konfliktuskezelés, és az infokommunikációs technikák alkalmazása. A másik elem pedig a mentorjelöltek és leendő metoráltjaik első találkozója. Ennek formái lehetnek az NYE területén tartott TM táborok, vagy az iskolákban zajló élménynapi programok. A programokon játékos vetélkedők, ügyességi feladatok és a közös beszélgetések segítik egymás megismerését. Mind a hallgatói, mind a tanulói visszajelzések nagyon pozitívak, nagyon sokszor észrevehető, hogy már a program alatt erős kötődés alakul ki a mentorok és metoráltjaik között.

4.3. Szerződés-kötés

A TM programba való belépés, ezzel a mentorálás elkezdése akkor válik hivatalossá, amikor mindkét fél részéről aláírásra kerül a Nyíregyházi Egyetem és a mentor közötti „Ösztöndíjszerződés”.

4.4. TM2 kurzusok

A program harmadik elemét az úgynevezett TM2 kurzusok jelentik. Ekkor már *mentortanácsadóként követjük a mentorok munkáját heti rendszerességgel*. A TM2 kurzusok is elfogadhatók C tárgyként. A tanácsadás során lehetőség van a mentorok számára, hogy beszámoljanak az elvégzett munkájukról, megtervezzék a következő időszak foglalkozásait, de ha szükséges ötletekkel, tanácsokkal látjuk el a mentortokat. A mentori munka minden siker ellenére koránt sem egyszerű feladat, számos alkalommal van szükségük arra, hogy tanácsot adjunk egy probléma megoldásában, vagy egy nehezebb helyzet áthidalásában, sőt sok esetben a kudarcfeldolgozást is segítenünk kell. Ezek a foglalkozások heti rendszerességgel órarendben rögzített időpontban egyéni és csoportos formában is folynak, de a hozzánk tartozó hallgatókkal is szinte naponta tartjuk a kapcsolatot.

5. Mit kínál az egyetemi hallgatónak a program?

- 35.000 Ft-os havi ösztöndíjat, a mentorálás elkezdésétől,
- ezen kívül évente jelentős prémium ösztöndíjat, amely a mentorálás féléveinek számától, illetve a mentori teljesítménytől függ; (két félév után 35.000 FT, ettől több félév után 70.000 Ft),
- további havi 10.000 Ft-ot, melyet a gyerekekre, közös programokra kell költeni,
- TM kártyát, amely ingyenes utazási lehetőséget biztosít a Volán és MÁV járatain a program időtartama alatt,

- részvételt táborokban, kirándulásokon, kulturális rendezvényeken, vállalati programokon, intézménylátogatásokon,
- támogató közösséget,
- a kistelepülésen élő iskolások támogatását,
- az egyetem oktatói által tartott felkészítő (TM1) és mentortanácsadó oktatói (TM2) kurzusokat, tudást és felkészültséget az esélyegyenlőségi tevékenységek területén,
- *tanárszakos, valamint szociálpedagógia és közösség-szervezés szakos hallgatók esetében a mentorálás elfogadását „Közösségi pedagógiai gyakorlatként”, vagy félév közti szakmai gyakorlatként,*
- *sok-sok közös élményt a mentoráltakkal, szakmai tapasztalatszerzést, hálás tekinteteket, és azt az érzést, hogy segíthettek!*

6. Melyek a mentor legfontosabb feladatai?

6.1. Az ösztöndíjszerződés részletesen felsorolja a legfőbb elvárásokat, amelyek az alábbiak:

- szerződéskötés után a mentorprogramban *heti átlag 6 órás foglalkozás a mentoráltakkal* (5-8 fő), mint például tanulás segítése, szabad idő programok szervezése, amelyet az iskolákban lévő iskola pedagógus-koordinátorok is segítenek,
- *adminisztrációs kötelezettségek ellátása, a TM elektronikus felületen heti rendszerességgel a mentortevékenységről szóló beszámoló készítése, dokumentálása (szöveges beszámoló, fényképek, a program hasznossága, költségek igazolása, résztvevő tanulók), valamint a TM program által küldött kérdőívek kitöltése megadott határidőre.*

6.2. A program kiemelt céljai és feladatai

6.2.1. Tanulássegítés és pályaorientáció

- hospitálások tanórákon, az iskolai életbe való bekapcsolódás, ami nem jelenti az órátartást, a helyettesítést vagy osztályozást,
- tanulássegítés, korrepetálás, iskolán kívüli tanulássegítés: könyvtár, múzeum, szakkör, tanoda,
- a diákok középfokú továbbtanulási előmenetelének támogatása, intézménylátogatások, vállalati látogatások, továbbtanulási és szakmai rendezvényeken való részvétel, nyílt napok,
- pályaorientációs gyakorlatok és játékok végzése a diákokkal, a tanulók pályaválasztási motivációjának feltárása, nyomon követése.

6.2.2. A tanulók IKT kompetenciájának fejlesztése

- az általános iskolában használt online felületek és digitális eszközök készség szintű ismeretének átadása a diákok számára (Word, Excel, Power Point), melyhez számukra is ingyenesen letölthető az Office 365 programcsomag,
- közös email cím létrehozása és rendszeres használata,
- a videóbeszélgetésre alkalmas felületek megismertetése, használata, médiahasználat veszélyei,
- interaktív játékok, oktató-és készségfejlesztő játékok.

6.2.3. *Kulturális és szabadidős tevékenységek, közösségi élményeket biztosító tevékenységek*

- A programok jelentős része a mentorok ötletein alapul, így rendszeresek a színház és mozilátogatások, a sport rendezvények, a kirándulások, túrázások, vagy a nyíregyházi és a közeli városok adta kulturális és szórakozási lehetőségek kipróbálása. Fontos programelemek a jeles napokra, ünnepekre való készülés, sokat játszanak társasjátékot, de komoly témák is előkerülnek, mint az iskola bántalmazások vagy tanulási problémák. Sokat foglalkoztak a mentorok egészségprevenciós feladatokkal is, vannak sütések- főzések, és bográcsozós programok is a gyerekeknek. Kedvelt tevékenységek a kézműves, kreatív tevékenységek éppúgy, mint települési sajátosságok megismerése. A programok során a figyelembe vesszük a gyerekek igényeit is. Bár a mentorprogram fél évekhöz kötött nagyon sok mentorunk az iskolai szünetekben is folyamatosan tartja a kapcsolatot a gyerekekkel.
- Maga a Tanítsunk Magyarorszáért program is biztosít a mentoráltak számára lehetőségeket, a Nyíregyházi Egyetem iskolái is kaptak Teqball asztalokat. Kaptak márt meghívást a tanulók a budapesti Erkel Színházba, míg korábban a Vígszínház művészei egy karácsonyi ünnepség keretében a Pál utcai fiúk című darabból hoztak részleteket. Vállalati pillér keretében a Michelin gyári látogatás vagy a Kölcsey TV-s programok arattak nagy sikert.
- Saját szervezésű programokat is szerveztünk a mentorált tanulóknak, mint a tábori és élménynapi programok, „Érdekes fizika- tanulói kísérletek”, repülőtéri látogatás, botanikus kerti programok, ki mit tud, katonai kollégiumi látogatás vagy a táncház.

7. A mentorálás szabályai, etikai kérdései

- A mentorok az iskolán kívüli TM programokra a tanulókat csak az iskola előzetes hozzájárulásával, valamint a szülők által 2 példányban aláírt „SZÜLŐI ENGEDÉLY” birtokában vihetik, amely letölthető:
https://www.tanitsunk.hu/medias/29/szuloi_engedely_utazashoz.pdf. oldalról.
- A mentor nem végezhet olyan feladatot, ami a mentor-mentorált bizalmon alapuló, támogató-segítő kapcsolatát veszélyeztetheti.
- Érzékeny témák kerülése, így nem kérdezhet rá korábbi élettörténeti momentumokra, családi helyzetre, betegségekre, külső sérülésekre, intim témákra.
- Titoktartás, a gyerekektől, gyerekekről származó személyes információkat bizalmasan kell kezelni.
- Csak olyan információk, fotók osztható meg a gyerekről, amihez a szülő engedélyét adta. Adatvédelmi szempontból nyilvános fórumon (blog, közösségi portálok, publikációk, dolgozatok.) a mentoráltak nem lehetnek beazonosíthatók.
- A közösségi oldalakon való kapcsolattartás nem tiltott, azonban a segítői folyamat során nem javasolt, kizárólag a mentorálási tevékenységgel összefüggő kérdéseket ajánlott a felületen egyeztetni.
- A mentor tevékenysége során felelős a mentorált testi és lelki egészségéért, az ő feladata és felelőssége annak megítélése, hogy a mentorálttal - az iskolai kereteken kívül -

milyen helyszínen, milyen programokon vesz részt, mentortevékenységevel összefüggésben okozott kárért általános kártérítési szabályok szerint felel.

- *A mentor szabálysértés, bűncselekmény és egyéb jogsértések gyanúja esetén – különös tekintettel a bántalmazásra, drogfogyasztásra – köteles a támogató személyeket (egyetemi oktató, általános iskolai tanár) haladéktalanul tájékoztatni.*
- A mentor mentoráltak társaságában történő drog-, valamint alkoholfogyasztása, illetve egyéb, szabálysértési vagy büntetőjogi felelősségre vonással járó tevékenysége a mentor programból való automatikus kizárását vonja maga után, az Egyetem jogosult elállni jelen szerződéstől.

8. TM kártya

- A TM kártya a Tanítsunk Magyarországért program által kibocsátott kártya, amely tartalmazza a mentor nevét, OM azonosítóját valamint az érvényességet igazoló matricát, amely ingyenes utazást tesz lehetővé.
- A kártya mellé szükséges még a Diákigazolvány, valamint a TM felületéről kinyomtatott igazolás is, amelyet az utazáshoz a mentornak magával kell vinnie (https://tmo.gov.hu/medias/29/mentor_utazasi.pdf).
- A TM kártya használatához a MÁV vonalain 0 FT-os jegyet kell venni a jegypénztáraknál, illetve a helyjegy árát is meg kell fizetni.
- A távolsági autóbuszos használatnál a TM kártya területi érvényességű (amely egyetemként változó) a regionális sajátosságoknak megfelelően (lásd erről: https://www.tanitsunk.hu/medias/29/utazasi_nye.pdf).
- Helyi közlekedésben a TM kártya nem használható.

9. Elérhetőségek

Tanítsunk Magyarországért program

- <https://www.tanitsunk.hu/hu>
- <https://www.facebook.com/tanitsunk.hu>
- https://www.instagram.com/tanitsunk_magyarorszagert/

Nyíregyházi Egyetem TM csapata

- TM koordinátor: Dr. Baracsi Ágnes, AHI, (baracsi.agnes@nye.hu)
- TM adminisztráció: Dr. Nagyné Budaházi Erika, ügyvivő szakértő, (budahazi.erika@nye.hu)
- TM1, TM2 oktatók:
 - Dr. Baracsi Ágnes, AHI, (baracsi.agnes@nye.hu),
 - Dr. Hollósi Hajnalka, AHI, (hollosi.hajnalka@nye.hu)
 - Dr. Márton Sára, AHI, (marton.sara@nye.hu)
 - Nyilas Orsolya, AHI, (nyilas.orsolya@nye.hu)
- TM mentornagykövetek:
 - Mészáros Tibor, edző BA, (tibimessimail@gmail.com)
 - Mihalik Enikő, csecsemő- és kisgyermeknevelő BA, (mihalike534@gmail.com)
 - Kósa Botond Máté, közösség szervezés BA (kosabotondmate@gmail.com)

TM ügyintézés, információk

- tmonyiregyhaza@gmail.com